

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a Régiók Bizottságának – a Bizottság hozzájárulása a gondolkodási időszak munkájához, és azon túl: D-terv: demokrácia, párbeszéd és vita” és „Fehér könyv az európai kommunikációs politikáról”

(2006/C 229/10)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

tekintettel az Európai Bizottság alábbi közleményére a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a Régiók Bizottságának: „A Bizottság hozzájárulása a gondolkodási időszak munkájához, és azon túl: D-terv: demokrácia, párbeszéd és vita”, COM (2005) 2006 final, valamint az európai kommunikációs politikáról szóló fehér könyvre COM(2006)35 final;

tekintettel az Európai Bizottság 2005. október 13-i határozatára, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének első bekezdése alapján kikéri a Régiók Bizottságának véleményét e tárgyban;

tekintettel Elnökségének 2005. november 15-i határozatára, melyben megbízza az „Alkotmányos ügyek, európai kormányzás, a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége” szakbizottságot, hogy dolgozzon ki véleményt e tárgyban;

tekintettel a Nizzai Szerződésre (2001/C 80/01);

tekintettel az európai alkotmány létrehozásáról szóló, az állam- és kormányfők által 2004. október 29-én aláírt szerződésre (CIG 87/04 rév. 1, CIG 87/04 Add 1 rév. 1, CIG 87/04 Add 2 rév. 1);

tekintettel az Európai Unió tagállamainak állam- és kormányfői által tett, az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződés ratifikálásával kapcsolatos nyilatkozatára (2005. június 16-17-i Európai Tanács);

tekintettel a Régiók Bizottsága és az Európai Bizottság közötti, 2005. november 17-én aláírt együttműködési megállapodásra (CdR 197/2005, 11. pont);

tekintettel az Európai Parlament alábbi állásfoglalására: „Az elmélkedés időszaka: Az Európai Unióról folytatott vita értékelésének struktúrája, tárgya és háttere” A6-0414/2005;

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság alábbi tárgyban megfogalmazott véleményére: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a Régiók Bizottságának: a Bizottság hozzájárulása a gondolkodási időszak munkájához, és azon túl: D-terv: demokrácia, párbeszéd és vita” (CESE 1390/2005fin) ⁽¹⁾;

tekintettel a 2005. október 13-i véleményére a következő tárgyban: „Az elmélkedés időszaka: Az Európai Unióról folytatott vita értékelésének struktúrája, tárgya és háttere” (CdR 250/2005 fin) ⁽²⁾;

tekintettel a 2002. december 17-i véleményére a következő témában: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a Régiók Bizottságának az Európai Unió tájékoztatási és kommunikációs stratégiájáról” (CdR 124/2002fin) ⁽³⁾;

tekintettel az „Alkotmányos ügyek, európai kormányzás, a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége” szakbizottság 2006. április 7-én elfogadott véleménytervezetere (CdR 52/2006 rev1, előadó: Mercedes BRESSO, Piemonte tartomány elnöke (IT/PSE));

MIVEL

- 1) Az Európai Unió és az uniós polgárok közötti kommunikációs nehézségek az EU demokratikus deficitjére utalnak. Hiszen az európai polgárok életét befolyásoló nagy horderejű döntéseket bonyolult kormány- és intézményközi tárgyalások keretében hozzák, amelyeknél a polgárok csupán alkalmanként, passzív megfigyelőként vehetnek részt.

⁽¹⁾ HL C 65, 2006.3.17., 92-93. o.

⁽²⁾ HL C 81, 2006.4.4., 32-36. o.

⁽³⁾ HL C 73, 2003.3.26., 46-52. o.

- 2) Amíg nem sikerül a demokratikus deficit intézményi reformok útján való meghaladása – amely reformokat egyébként az alkotmány szerződés tervezete indítja meg –, és a polgárok nem fogadják el az Európai Unió már létező demokratikus szerveinek szerepét és működését, addig az Unió intézményeinek legfontosabb feladata az, hogy egyéb eszközökkel járuljon hozzá a demokratikus deficit megszüntetéséhez, és ily módon lehetőséget nyújtson a polgárok számára, hogy kifejezzék véleményüket az európai projekt politikai jövőjével kapcsolatban.
- 3) Nem csupán a hatékony kommunikációs eszközöket kell minél hamarabb megválasztani, hanem mindenekelőtt a kommunikáció céljait kell meghatározni és nyilvánosságra hozni. Ugyanakkor meg kell erősíteni a polgárok részvételi lehetőségeit, valamint az európai projekttel kapcsolatos alapismereteket integrálni kell az oktatásba. E folyamat célja, hogy megszüntessük a demokratikus deficit fő okát, és lehetőséget biztosítsunk a polgároknak arra, hogy kifejezhessék véleményüket az európai projekt politikai jövőjéről, különösen Európa intézményes és politikai berendezkedéséről: azaz, hogy a közösségi politikák kiterjesztésére vagy éppen szűkítésére lenne-e szükség, hogy a gazdasági és politikai integráció fokozását, megőrzését vagy csökkentését tartják-e kívánatosnak.
- 4) Az Unió kommunikációs politikájának a szélesebb körű európai tudatosság létrehozására kell irányulnia. Ez a tudatosság csak akkor jöhet létre, ha az európai együttműködés számára támogatottsági bázist teremtünk a polgárok között. Ehhez azokat a témákat és ügyeket kell kiindulási pontként választani, amelyek a polgárok mindennapjait érintik, és amelyek esetében az európai együttműködés valódi többletértéket jelent. Ugyanakkor mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy hosszú távú kérdésről van szó.
- 5) A regionális és a helyi hatóságok alapvető szerepet játszanak az Európai Unió jövőjéről folyó vitában. Mobilizálják a polgárokat a hozzájuk közel álló témák vonatkozásában, és strukturált vitákat szerveznek a polgárok, a helyi és a regionális intézmények választott képviselői, valamint az Európai Parlament képviselőinek részvételével. Kívánatos, hogy mind a Régiók Bizottsága, mint a helyi és a regionális hatóságokat képviselő intézmény, mind az Európai Parlament, mint a nemzetek feletti polgárság eszméjének kifejeződése szerves részét képezze e folyamatnak, amely a valóban többszintű kommunikáció megnyilvánulása,

2006. június 14–15-én tartott 65. plenáris ülésén (a június 15-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA ÁLLÁSPONTJA ÉS AJÁNLÁSAI

1. A Régiók Bizottsága a gondolkodási időszakkal és a D-tervel kapcsolatban

A Régiók Bizottsága

1.1 **elismeri**, hogy a gondolkodási időszak lehetőséget kínál a közösségi dinamika újraélesztésére, valamint, hogy az európai kormányzás jelenlegi válsága nem kérdőjelezheti meg az európai integráció értékét. Valamennyi kommunikációpolitikai intézkedés sikertelenségre van ítélve, ha nem épül az európai projekt demokratikus módon történő újrameghatározására;

1.2 **hangsúlyozza**, hogy az Európai Unió nem válhat sorsközösséggé, ha nem képes polgárai felé közvetíteni és bennük tudatosítani a különbözőségekre épülő, de mégis közös európai identitást; ha nem képes átadni alapvető értékeit a jövő generációinak; ha nem képes ezen értékeket kifejezésre juttatni és érvényesíteni a világ többi részével fenntartott kapcsolatban; ha nem képes polgáraival megismertetni az intézményekkel folytatandó párbeszéd fő mechanizmusait, valamint a lehetséges interakciókat, és közvetíteni számukra az európai integráció fő gazdasági, politikai, történelmi és társadalmi aspektusaival kapcsolatos alapvető ismereteket, és mindenekelőtt, ha nem képes aktívan bevonnani őket az európai integrációba és döntéshozatalba;

1.3 **hangsúlyozza**, hogy az alkotmányozó folyamat továbbra is egyik fő célkitűzése; **ellenvetését fejezi ki** tehát

azzal kapcsolatban, hogy az alkotmány szerződést a Nizzai Szerződés javára feladjuk, ugyanakkor **elutasítja** annak szelektív, „à la carte” módon való alkalmazását; **üdvösnék tartaná** egy olyan alkotmány szerződés elfogadását, amely megerősítené egy politikailag tudatos, jólétben élő, befolyásos és polgári Európa felépítését. **Kéri**, hogy 2009-ig záruljon le egy olyan alkotmány szerződés ratifikációja, amely mind az egyes tagállamokban felmerült nehézségeket, mind azon tagállamok álláspontját figyelembe veszi, amelyek a ratifikációt már végrehajtották. A gondolkodási időszakot ezért meg kellene hosszabbítani, és közben nem szabad figyelmen kívül hagyni a további európai integrálódási lehetőségeket, amelyek javítanák az Európáról kialakult képet részleges vagy globális megállapodásokon keresztül;

1.4 Ebben az összefüggésben a Régiók Bizottsága utal a nacionalizmus és protekcionizmus az Európai Unióban felbukkanó tendenciájára. Ez a tendencia veszélyt jelent az Unió további fejlődésére nézve;

1.5 **hangoztatja**, hogy a gondolkodási időszak lehetőséget nyújt arra, hogy a vita középpontjába kerüljenek a többszintű kormányzás (*multilevel governance*) előnyei. Ily módon megfelelhetünk az európai projekt eszményének, amely az alkotmány szerződésben szereplő „egység a sokféleségben” mottóval foglalható össze;

1.6 **véleménye szerint** a közösségi módszerek teljes mértékben magába kell olvasztania a szubszidiaritás és a szomszédság elvét, a hatékonyság és a legitimitás logikáját követve, mivel ebben a szakaszban olyan eszközre van szükség, amely közel hozza a polgárokat az Európai Unióhoz;

1.7 **elismeri**, hogy a közös európai térség csak akkor jöhet létre, ha Európa újraindítja a politikai integráció folyamatát, amelyben a polgárok aktívan részt vehetnek a kontinens jövőjére vonatkozó világos politikai irányvonalak megválasztásával;

1.8 **megállapítja**, hogy minden lehető meg kell tenni annak érdekében, hogy támogassuk az európai polgári tudat kifejlődését, amely elő fogja segíteni a polgárok teljes körű és tudatos részvételét az európai projekt megvalósításában;

1.9 **kijelenti**, hogy valamennyi választott képviselő felelősége a válaszadás ezekre a sürgető kérdésekre; **felhívja** a helyi, regionális, nemzeti és európai szinten megválasztott képviselőket, hogy együtt törekedjenek „demokratikus szövetség” kialakítására a polgárokkal; ebben az összefüggésben **kívánatosnak tartja** az intézményközi együttműködés megerősítését az Európai Parlamenttel és a többi intézménnyel, annak érdekében, hogy az Európai Unión belül erősödjön a polgárokkal folytatandó, helyi szintű véleménycsere;

1.10 **meggyőződése**, hogy a polgárokkal, valamint a politikai szervezetekkel, szakszervezetekkel és a szövetségekkel folytatandó párbeszédet állandó jelleggel, bizalmi paktum alapján kell megindítani, és ezzel kapcsolatban úgy ítéli meg, hogy a gondolkodási időszakot fel lehetne használni a polgárok kéréseinek összegyűjtésére. Ennek előfeltétele az uniós intézmények nyitottsága és hozzáférhetősége, amely megkönnyíti a polgárok számára a vitákban és a megbeszéléseken való részvételt. E célból állandó és szervezett együttműködésre van szükség az intézmények között, amelyeknek meg kell szervezniük ezt a konzultációs tevékenységet;

1.11 **szükségesnek ítéli**, hogy az EU összes intézménye és szerve rendszeresen hangsúlyozza a tagállamokban erőteljesen jelenlévő regionális és helyi dimenzió jelentőségét az európai integrációs folyamatban. Ez a területi dimenzió integrációs folyamatunk egyedi jellegzetessége, amely révén a közösségi határozatok erősebb demokratikus legitimitást kapnak. Ezért ha az Unió demokratikus legitimitását erősíteni akarjuk, sokkal inkább figyelembe kellene venni az RB véleményeit;

1.12 **hangsúlyozza**, hogy – a kormányzásról szóló fehér könyvvel és az alkotmány szerződés-tervezettel összhangban – eszközöket kellene biztosítani az RB-nek arra, hogy ellenőrizni tudja, hogy az Európai Bizottság mennyiben hajtja végre az RB által is véleményezett, jóváhagyott intézkedéseket legalább azokban a témákban, amelyekben kötelező az RB-vel való konzultáció;

1.13 **úgy ítéli meg**, hogy a decentralizált kommunikációs stratégiáknak élniük kell az RB-tagok európai mandátumában rejlő demokratikus lehetőségekkel. Ennek az a feltétele, hogy a

D-tervben foglalt nemzeti akciótervek – amelyek közül néhány már a végrehajtás szakaszában van – bevonják az RB-tagokat, illetve, hogy az Európai Bizottság tagállamokban található képviselői résztvevőként ismerjék el őket, és működjenek közre a D-tervben javasolt közösségi kezdeményezésekben, valamint az Európai Parlament által végrehajtandó intézkedésekben. Ehhez az Európai Uniónak megfelelő pénzügyi eszközöket kell biztosítania, egyébként féltő, hogy a terv megreked a jó szándék szintjén;

1.14 **szükségesnek tartja** a gondolkodási időszak meghaladását, valamint azt, hogy az európai intézmények és a képviselők kezdjenek strukturált vitát a polgárokkal és azok szervezeteivel; ennek során éljenek a konvent által az alkotmány szerződés megalkotásánál alkalmazott módszerrel. A vita az európai polgárok életének konkrét problémáira összpontosítson – például a jólétre, a foglalkoztatásra, a környezetvédelemre vagy az energiára; és az Európai Parlament javaslatának megfelelően korlátozott számú, az Európai Unió jövője szempontjából kulcsfontosságú kérdésre próbáljon választ találni. E kérdések a következők:

(i) Mi az európai integráció célja?

(ii) Milyen szerepet játsszon Európa nemzetközi szinten?

(iii) A globalizációra tekintettel mi az európai gazdasági és szociális modell jövője?

(iv) Hogyan lehet meghatározni az Európai Unió határait?

(v) Hogyan mozdítsuk elő a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülését?

(vi) Hogyan finanszírozzuk az Európai Uniót?

1.15 Az RB **úgy véli**, hogy a polgárok bizalmának megnyerése érdekében többre van szükség, mint csupán párbeszéd folytatására, illetve a polgárok igényeinek pusztán összegyűjtésére. Az EU polgárainak tudniuk kell, hogy – választott képviselőik révén – végső soron ők azok, akik döntenek az Európai Unió jövőjéről. Az előző pontban felvetett kérdéseket ezért valamennyi helyi, regionális és nemzeti hatóság lehetőleg közös politikai álláspontjainak keretén belül kell megválaszolni;

1.16 **úgy véli**, hogy a helyi, regionális, nemzeti és európai választott képviselőknek, amellet, hogy esetleg tájékoztatói és kommunikációs kampányt folytatnak, azon kell dolgozniuk, hogy intézményeik, szerveik, illetve testületeik napi munkájuk részeként vállalják a tevékenységeik európai dimenziójáról való tájékoztatót. A Régiók Bizottsága ezért **hangsúlyozza**, hogy a véleményt kísérő intézkedésként éppen kidolgozás alatt van egy útmutató a bevált gyakorlatokról. A kiadvány példákat hozna a „D-terv: demokrácia, párbeszéd és vita” végrehajtásához kapcsolódó, helyi és regionális szinten végrehajtott konkrét intézkedésekre;

1.17 **szükségesnek tartja**, hogy a D-tervet a demokrácia, a párbeszéd és a vita mellett egészítsük ki egy negyedik dimenzióval, azaz a decentralizálással, ami külső kommunikációs szervek, vagyis a helyi és a regionális hatóságok segítségével

történhet. E szervezetek fórumok, kezdeményezések és nyilvános viták szervezésével alapvető szerepet kell játszaniuk ezen a területen. A vitának ezen helyi és regionális fórumokból kell kiindulnia; kívánatos, hogy a vitán a választott népképviselők (helyi és regionális szinttől egészen nemzeti és európai szintig), a civil társadalom és a polgárok különböző szervezeteinek képviselői is részt vegyenek. Az e fórumokból kiinduló vita eredményeit a nemzeti parlamentek és az Európai Parlament felé kell továbbítani.

2. A Régiók Bizottsága és az európai kommunikációs politika

A Régiók Bizottsága

2.1 **kívánatosnak tartja** a koordinációt a helyi és a regionális önkormányzatokkal, mivel az EU és a régiók által meghirdetett többszintű kormányzás a kölcsönös elismerést célzó, és a szubsidiaritási elv szellemében történő többszintű kommunikációt is lehetővé teheti; **abból indul ki**, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat aktívan bevonják az európai kommunikációs politikába. Tekintettel az EU sokszínűségére és a szubsidiaritás elvére, az Unió számára a polgárokhoz legközelebb álló önkormányzati szervek a megfelelő szereplők arra, hogy az európai projektről tájékoztassák a polgárokat;

2.2 e tekintetben **üdvözli**, hogy az európai kommunikációs politikáról szóló fehér könyv a megerősített párbeszéd, a polgárközeliségen és a decentralizált megközelítésmódon alapul; hiányolja azonban, hogy a dokumentumot nem hatja át egységes politikai látásmód, emiatt csupán eszközként szolgálhat; különösen a stratégiai látásmód hiányát **emeli ki** arra vonatkozóan, hogy milyen feladatokat kell ellátnia az Európai Uniónak az eljövendő években az európai polgárok érdekeinek és szükségleteinek védelmével és támogatásával kapcsolatosan;

2.3 **üdvözli**, hogy a fehér könyv elismeri a helyi és a regionális hatóságok – különösen a helyi és a regionális média – szerepét a polgárokkal való párbeszéd kialakításában és a területi önkormányzatok aktív bevonásában az európai érdekű témákba; arra **biztat**, hogy a médiumok kiterjedt brüsszeli tudósítói hálózata megfelelő lépések (workshopok, újságírók Brüsszelbe való meghívása) révén több szállal kapcsolódjon a helyi szerkesztőségekhez; ebben az összefüggésben **emlékeztet** arra, hogy a helyi és a regionális hatóságoknak megfelelő operatív forrásokra van szükségük a hatékony működéshez;

2.4 **hangsúlyozza**, hogy a saját és a helyi és regionális szinten megválasztott népképviselők hozzájárulásának köszönhetően az Európai Unió megfelelő demokratikus kerettel rendelkezik a polgárokkal folytatandó párbeszéd újrafelveteléhez, az európai polgári tudat fejlesztéséhez és a közösségi fellépésnek a polgárközeliség jegyében való átalakításához; **emlékeztet** arra, hogy a helyi és a regionális sajtó alapvető közvetítő eszközt jelent a polgárokkal való kommunikációban;

2.5 **sajnálattal jegyzi meg**, hogy a fehér könyv javaslatai csupán marginális szerepet szánnak neki, kész azonban vállalni ösztönzői és koordinátori feladatát a helyi és regionális hatóságokra, valamint a helyi és a regionális sajtóra vonatkozóan,

következésképp a többi intézménnyel való együttműködés keretében is aktív módon hozzájárulni az elmélkedés ezen időszakának tevékenységeihez; ebben az összefüggésben hangsúlyozza, hogy növelni kell a rendelkezésre álló költségvetési forrásokat, és biztosítani kell számára a megújult tájékoztatási és kommunikációs politikában való közreműködéshez szükséges pénzeszközöket;

2.6 **üdvözli** ebben az összefüggésben az Európai Bizottság megfelelő szervezeti egységeivel folytatott tárgyalások megkezdését, melyek arra irányulnak, hogy az RB és az Európai Bizottság közötti, 2005 novemberében megújított, az információs és kommunikációs politika terén kötött együttműködési megállapodást kiegészítsék;

2.7 hozzá **kíván** járulni a kommunikációról szóló európai charta vagy magatartási kódex létrehozásához, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy határozza meg pontosabban e dokumentum koncepcióját, célkitűzéseit és hozzáadott értékét;

2.8 **véleménye szerint** elengedhetetlen a kommunikációs politika és az aktív polgárság összekapcsolása, mégpedig olyan tevékenységeken keresztül, amelyek közérdeklődésre számot tartó eseményeket, a tájékoztatást szolgáló tanulmányokat és eszközöket, a párbeszédre és a reflexióra irányuló platformokat támogatnak. Mindezen tevékenységek során – függetlenül az államhatároktól – a lehető legnagyobb közönséget kell megszólítani, és olyan témákra összpontosítani, amelyek közel állnak a polgárokhoz, úgymint foglalkoztatás, város- és vidékfejlesztés, biztonság és bevándorlás, környezetvédelem és energia, illetve amelyek esetében az európai cselekvés feltétlen többletértéket jelent. Ezek a témák a helyi és regionális önkormányzatok politikáját is nagy mértékben befolyásolják;

2.9 **megállapítja**, hogy a fehér könyv egyik fő célkitűzése az, hogy az Eurobarométer felmérései révén jobban megismerjük a közvéleményt; javasolja, hogy a közvélemény-kutatások inkább a helyi és a regionális szintre irányuljanak, továbbá, hogy erősebb legyen a kapcsolat az Eurobarométer eszköz, valamint az RB és annak tagjai között; az állami szervezetnél működő helyi és regionális szereplők jelentik a legkövetlenebb kapcsolatot a polgárok véleményének megismeréséhez;

2.10 **ösztönzi**, hogy a tantervekbe vegyék fel az európai állampolgári ismeretek tantárgyat, amely bemutatná az európai projektet, annak alapvető értékeit, eredet, kezdeti célkitűzéseit és a jövőbeli kihívásokat; az iskolai és a felsőoktatási tantervek esetében is ki kell dolgozni a megfelelő tanterveket és pedagógusokat kell kiképezni e tantárgy oktatására;

2.11 európai információs politikát **javasol**, amely független médiaeszközöket bocsát az EU rendelkezésére; különösen kívánatosnak tartja a regionális hírügynökségeken belül olyan eszközök kifejlesztését, amelyek az Európáról szóló tájékoztatást szolgálják, valamint kommunikációs képzési programok szervezését a köztisztviselők számára, továbbá azt, hogy az EBS audiovizuális eszközből valódi európai hírügynökséggé váljon;

2.12 **javasolja**, hogy a kisebb nem kormányzati szervezetek támogatására hozzanak létre egyszerű, decentralizált finanszírozási lehetőségeket azzal a céllal, hogy segítsék a közvetlenül a polgárokat megcélzó uniós tájékoztatási tevékenységüket – például vitafórumok, tanfolyamok, brüsszeli látogatások szervezését vagy az adott régió igényeire szabott prospektusok kiadását;

2.13 **javasolja**, hogy e tájékoztató tevékenységet a regionális és a helyi intézmények végezzék; **kívánatosnak tartja**, hogy az

egyéb európai intézmények állandó jelleggel működjenek együtt a Régiók Bizottságával, és közösen dolgozzák ki a kommunikációs és tájékoztatási terveket;

2.14 **kéri**, hogy végül az Unióról szóló információ és tájékoztatás szolgáljon olyan értelmezési keretként, amelyet a helyi, regionális és nemzeti szervezeteknek, testületeknek és intézményeknek, valamint a kommunikációs eszközöknek is követniük kell annak érdekében, hogy helyes és teljes körű tájékoztatást nyújthassanak az embereknek.

Brüsszel, 2006. június 15.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE
